

Co to znaczy samorządność?

Zasób składa się z krótkiego wyjaśnienia co to jest samorządność i jaka jest rola związków zawodowych i dwóch ćwiczeń interaktywnych związanych z problematyką związków zawodowych. Do wykorzystania na lekcji WOS.

Zasób składa się z krótkiego wyjaśnienia czym jest samorząd uczniowski i czterech ćwiczeń interaktywnych, w których uczeń wymienia dziedziny działalności samorządu i określa jego kompetencje. Do wykorzystania na lekcji WOS.

Zasób zawiera krótki wstęp i dwa ćwiczenia interaktywne. Uczeń przyporządkowuje czynności do praw i obowiązków uczniów. Do wykorzystania na lekcji WOS.

Zasób zawiera krótkie podsumowanie tematu i ćwiczenie interaktywne, w którym uczeń wyjaśnia pojęcia: samorząd, kompetencje, związki zawodowe. Do wykorzystania na lekcji WOS.

Co to znaczy samorządność?

Zadanie na rozgrzewkę

Ćwiczenie 1

Rozwiń skrótownice:

PZPR

KOR

NSZZ

Samorządność

Co to znaczy: samorządny [związek zawodowy](#)?

Związek zawodowy to organizacja robotników, dbająca o ich prawa. A samorządny to taki, który sam decyduje o tym, jak ma działać – czyli sam się rządzi.

Ćwiczenie 2

Wskaż te zdania, które opisują, jak powinien działać niezależny i samorządny związek zawodowy.

- Przewodniczącego związku wybierają i oceniają sami robotnicy. ☐ –
- Przewodniczącego związku ocenia dyrekcja zakładu pracy. ☐
- Kandydatów na przewodniczącego związku zgłaszają robotnicy. ☐ –
- Kandydatów na przewodniczącego związku zatwierdza dyrekcja. ☐
- Gdy pracownik ma być zwolniony z pracy, związek popiera dyrekcję. ☐ –
- Gdy pracownik ma być zwolniony z pracy, związek staje w jego obronie. ☐
- Związek zawodowy domaga się od dyrekcji podwyżek dla pracowników. ☐ –
- Związek zawodowy tłumaczy robotnikom, że żądania podwyżek nie mają sensu. ☐
- Miejsce, czas i tematykę zebrań członków związku zawodowego są konsultowane z dyrekcją
- Miejsce, czas i tematykę zebrań członków związku zawodowego ustalają związkowcy. ☐

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Samorząd uczniowski

Wy też tworzycie samorząd – samorząd uczniowski. Tworzą go wszyscy uczniowie szkoły. Co to znaczy, że uczniowie 'sami rządzą'? To znaczy, że decydują lub współdecydują o swoich sprawach, podejmują różne inicjatywy na rzecz uczniów albo na rzecz innych osób, ale takie, w których uczestniczą uczniowie szkoły, a także wypowiadają się w różnych sprawach dotyczących funkcjonowania szkoły.

Ćwiczenie 3

Z porządku obrad zebrania samorządu wybierz te punkty, które należą do kompetencji samorządu uczniowskiego.

- ☐ repertuar muzyczny szkolnego radiowęzła
- ☐ przyjmowanie wniosków o dofinansowanie obozu narciarskiego
- ☐ ustalenie terminu ferii zimowych
- ☐ formy pomocy dla uczniów z dysleksją
- ☐ sfinansowanie szkolnej wycieczki
- ☐ tematyka sprawdzianu z języka polskiego
- ☐ wybór nauczyciela przyrody na przyszły rok szkolny
- ☐ ustalenie terminu dyskoteki andrzejkowej
- ☐ konsultacja w sprawie tego, jakie książki kupić do szkolnej biblioteki
- ☐ udział uczniów w zbiorce makulatury i zakrętek
- ☐ propozycje tematów do następnego numeru gazetki szkolnej
- ☐ opinia o zmianach w regulaminie oceniania zachowania uczniów

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 4

Napisz, kto – oprócz uczniów – tworzy społeczność szkolną.

Kompetencje samorządu szkolnego

Ćwiczenie 5

Ustal, którymi sprawami z ćwiczenia 2 zajmuje się samorząd uczniowski w twojej szkole.

Polecenie 1

Wymień trzy inne dziedziny działalności twojego samorządu.

Prawa i obowiązki uczniów

Działalność samorządu szkolnego to jedno z praw uczniów. Inne prawa, ale i obowiązki, określa regulamin szkoły oraz ogólnie przyjęte normy.

Ćwiczenie 6

Poniższe czynności zakwalifikuj do praw albo obowiązków uczniów.

Prawa uczniów

Obowiązki uczniów

korzystanie z biblioteki szkolnej

korzystanie ze świetlicy szkolnej

zachowanie porządku
i dyscypliny w klasie

noszenie stroju na WF

wyrażanie własnych opinii

wydawanie gazetki szkolnej.

nieprzygotowanie do kilku lekcji
w semestrze

usprawiedliwianie nieobecności

korzystanie z pomieszczeń
szkolnych, także po lekcjach

odrabianie lekcji

kandydowanie na
przewodniczącego samorządu

punktualne przychodzenie na
lekcje

otrzymywanie informacji
o ocenach

chodzenie do szkoły

Polecenie 2

Dopisz jeszcze dwa prawa i dwa obowiązki ucznia Twojej szkoły.

Postępowanie sprawiedliwe

Polecenie 3

Czasami członkowie społeczności szkolnej stają przed różnymi problemami. Zaproponuj, jak należałoby postąpić w opisanych niżej sytuacjach, żeby było to postępowanie sprawiedliwe. Jakie czynniki należy uwzględnić?

Sytuacja 1

Dyrektor wchodzi do klasy. Jest tam tylko nauczyciel, który sprawdza prace uczniów. Nie ma zbyt zadowolonej miny. 'Czy coś się stało?' - pyta dyrektor. Nauczyciel pokazuje mu kilka kartek i mówi: 'Tylko jedna osoba w całej klasie rozwiązała to zadanie. Czy było za trudne? Jak ocenić te prace?'

Sytuacja 2

Dyrektor wchodzi do klasy. Jest tam tylko nauczyciel, który sprawdza prace uczniów. Nie ma zbyt zadowolonej miny. 'Czy coś się stało?' - pyta dyrektor. Nauczyciel pokazuje mu kilka kartek i mówi: 'Przecież w pracy Tomka są identyczne błędy jak w pracy Mikołaja. Jak ocenić te prace?'

Sytuacja 3

Jest 5 po ósmej. Pada śnieg, wieje wiatr. Uczeń wbiega do szkoły i zastanawia się: 'Ciekawe, czy pani wpisze mi spóźnienie...'

Sytuacja 4

Jest 5 po ósmej. Uczeń idzie spacerkiem w stronę szkoły, rozmawiając z koleżankami. Mówi: 'Ciekawe, czy pani wpisze mi spóźnienie...'

Podsumowanie

Co wiem?

Samorząd to samodzielne decydowanie o swoich sprawach przez grupę osób, ale także sama ta grupa. Samorząd uczniowski tworzą wszyscy uczniowie danej szkoły. Oprócz nich społeczność szkolną tworzą dorośli: rodzice, nauczyciele, dyrekcja, pracownicy administracyjni szkoły. Wszyscy mają swoje kompetencje, prawa i obowiązki.

Co potrafię?

- Wyjaśnić pojęcia: samorząd, kompetencje, związki zawodowe.
- Postępować sprawiedliwie.

Zapamiętaj!

- Zapamiętaj, jakimi cechami powinna odznaczać się osoba wybierana na przewodniczącego samorządu klasowego lub szkolnego.
- Zapewne zdarzyło Ci się pracować w grupie, w której jedne osoby robiły bardzo dużo, inne mniej, a jeszcze inne nie robiły nic. Jeśli ostateczny efekt okazał się dobry, wszyscy dostali dobre stopnie. Ale jeśli był mizerny – wszyscy otrzymali oceny słabe. Które osoby czuły się najgorzej w każdej z tych sytuacji? Dlaczego? Jak sprawiedliwie oceniać pracę w grupie?